

Una bombolla (I)

(ALDC, III, 715. Una bombolla d'aigua)

En aquest mapa sols comentem les var. fonètiques del tipus lèxic *bombolla*; per a les var. lèxiques, veg. mapa 449.

Bombolla es va originar en “una base romànica BŪL-BŪLLA, formada per reduplicació expressiva, del radical de BULLIRE ‘bullir’ i dels altres mots de la seva antiga família” (*DECat*); la *m* prové d’una dissimilació de líquides (que el port. *borbulha* i el cast. *burbuja* van fer a favor de la *r*, com el nostre *barbulla* 184). Ja és forma medieval, convertida en *b[u]mbolla* en cat. or. pel tancament sistemàtic de [o] àtona > [u], i convivint amb *b[a]mbolla* (var. *bambolleta* 174,

176, 178, 181, 190), estesa en cat. occ., resultat d’una dissimilació vocàlica afavorida per la tendència del cat. a la centralització de [o] inicial (cf. Veny, 1999 c), com ha passat en *b[ə]mbolla*; també hi podrien haver influït els der. de AMPŪLLA (*DECat*), però no necessàriament. El *DCVB* parteix justament d’aquest darrer mot “agregat a la sèrie dels der. de la rel *bamb-* (amb ses var. *bomb-* i *bimb-*), onomatopeia de la buidor inflada”; no s’ha de descartar aquesta possible acció fonosimbòlica que explicaria la var. mall. i men. *b[i]mbolla*.

Bombolla és el mot normatiu.

